

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน กลุ่มงานวิชาการ โทร. ๑๑๗๓

ที่ ยธ ๐๕๐๙/๖๒๐

วันที่ - ๘ มี.ค. ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ ๑๓

เรียน อธิบดีกรมบังคับคดี

ตามหนังสือสำนักงานกิจการยุติธรรม ที่ ยธ ๐๙๐๒/๑๙๐๑ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้จัดการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ ๑๓ ในหัวข้อ “เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรม” ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้อง Plenary Hall ๒ - ๓ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอ วิสัยทัศน์และแนวนโยบายของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยและ ระดมสมองของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม อันจะนำไปสู่การกำหนดและเจตนารมณ์ร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน กลุ่มงานวิชาการได้ส่งตัวแทนเข้าร่วม การประชุมดังกล่าว จำนวน ๓ คนคือ นางสาวศิริขวัญ แสงจันทร์ นิติกรชำนาญการ นางสาวแก้วขวัญ คงหนู นิติกรปฏิบัติการ และนางสาวศิวภรณ์ รัตนะ นิติกร บัดนี้การประชุมได้เสร็จสิ้นแล้ว กองพัฒนาระบบการ บังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน กลุ่มงานวิชาการจึงได้ทำสรุปรายงานการประชุมแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(Handwritten signature)

(นางทัศนีย์ เปาอินทร์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน

(Handwritten signature)

(นางศุภวิมล ชนसानติ)

ผู้ตรวจราชการกรม

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

นางขวัญระพี จุฬารัตน์พันธ์

- ๘ มี.ค. ๒๕๕๘

(นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล)

อธิบดีกรมบังคับคดี

๘ มี.ค. ๒๕๕๘

ทราบและขอบคุณ

เห็นควรเผยแพร่และลงในระบบ KM ให้ทราบทั่วกัน

(Handwritten note)

๕๕
๙

รายงานการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ ๑๓
 “เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรม” หรือ “Filling in the BLANK, Making Better Justice”

ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.
 ณ ห้อง Plenary Hall ๒ - ๓ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่	หัวข้อ
	บทนำ
	<p>การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรมครั้งที่ ๑๓ หัวข้อ “เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรม” หรือ “Filling in the BLANK, Making Better Justice” เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอวิสัยทัศน์ แนวนโยบายของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรม เพื่อกำหนดแนวทางและเจตนารมณ์ร่วมกันในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยพลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มีนโยบายหลักในการส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรม เป็นกลไกที่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรม ให้เกิดในสังคมได้จริง โดยเน้นเป้าหมายที่สำคัญใน ๕ ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การป้องกันและปราบปรามทุจริตในภาครัฐ ๒) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๓) การพัฒนาพุดินสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ๔) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ๕) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติพิเศษและผู้มีอิทธิพล
๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗	<p>๑. ปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม...ปฏิรูปประเทศไทย” โดย นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี (ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ)</p>
	<p>งานยุติธรรมเป็นงานใหญ่ที่เป็นต้นตอของหลายสิ่งในสังคม เนื่องด้วยความเป็นธรรมในทางอรรถคดีเป็นสิ่งที่ปรารถนาของสังคม เราทั้งหลายอาจไม่รู้สึกรังเกียจกับกระบวนการยุติธรรมว่าจะดำเนินด้วยความเป็นธรรมหรือไม่ แต่ผลของคดี หากไม่ยุติด้วยความเป็นธรรม ก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหา ค้างคาในใจ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความต้องการสูงสุดของมนุษย์คือความยุติธรรมในทางประวัติศาสตร์หากสังคมใดเกิดความไม่เป็นธรรม หรือมีช่องว่างทางสังคมสมาชิกในสังคมก็จะต้องเติมเต็มช่องว่างเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม</p> <p>คำว่า “เติมเต็มช่องว่าง” นี้ ใช้ได้หลายนัย และในภาษาอังกฤษ “ช่องว่าง” คือ คำว่า Gap หรือ Blank ซึ่งสังคมไทยเราอาจจะใช้ได้ทั้งคำว่า Gap และ Blank เมื่อกล่าวว่า “เติมเต็มช่องว่าง” ในภาษาอังกฤษจึงมีได้ ๒ วลี คือ “Filling in the blank” อย่างที่ใช้เป็นหัวข้อการประชุมในครั้งนี้ ซึ่งการเติมเต็มแบบนี้ ถ้าถมมากๆ ก็จะเต็มแบบไม่สมประโยชน์ หากใช้คำว่า “Gap” ก็จะเป็นการเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งสองสิ่งที่อยู่ข้างหน้าและตามหลัง การเติมเต็มช่องว่างจึงควรเป็น “Filling in the gap” เพราะจะเป็นการสมประโยชน์มากกว่า เนื่องจากสังคมยังมีช่องว่างอีกมาก เช่น ช่องว่างระหว่างคนจน-คนรวย ช่องว่างระหว่างคนเรียกหาความเป็นธรรม-คนประสิทธิประสาทความเป็นธรรม เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องเติมเต็มช่องว่างด้วยการสร้างความรู้สึกที่ดี สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น และอำนวยความสะดวกกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความเป็นธรรม โดยการประสานงานจากทุกฝ่ายทั้ง ตำรวจ อัยการ ศาล</p>

วันที่	หัวข้อ
	<p>ราชทัณฑ์ และหน่วยงานต่างๆ</p> <p>กระบวนการยุติธรรมมีประเด็นสำคัญหรือช่องว่างที่ต้องเติมเต็ม ๓ ประเด็น ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ช่องว่างระหว่างประชาชนกับกระบวนการยุติธรรม ๒) ช่องว่างระหว่างประชาชน (อีกประเภทหนึ่ง) ที่เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม ๓) ช่องว่างระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยกันเอง <p>โดยยุทธศาสตร์สำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรม หรือเติมเต็มช่องว่างคือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยกำหนดเป็นนโยบาย ซึ่งนโยบายในข้อ ๑๐ และ ๑๑ ที่รัฐบาลได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็เป็นเรื่องเติมเต็มช่องว่างของกระบวนการยุติธรรม นอกจากนั้นนโยบาย ๕ ด้าน การแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์กรอาชญากรรมและการค้ามนุษย์ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ การพัฒนาพหุตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของรัฐมนตรีนว่าการกระทรวงยุติธรรม ก็เป็นดัชนีชี้วัดสำคัญในการแก้ปัญหาประเทศและเป็นวาระแห่งชาติ จำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูป โดยอาศัยการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา ให้ได้แนวทางที่เป็นรูปธรรม และนำไปสู่การแก้กฎหมาย จัดทำแผนแม่บทและนำไปปฏิบัติได้จริง</p>
	<p>๒. ปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรม” โดย พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม</p>
	<p>การเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบันได้มีนโยบายจากนายกรัฐมนตรีให้มีการรวบรวมกฎหมายที่สอดคล้องตามแนวนโยบายรัฐบาล โดยเสนอเป็นกฎหมายที่สำคัญและจำเป็น ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของสำนักงานศาลยุติธรรม อัยการ ตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานนิติธรรม และหน่วยงานอื่นๆ อย่างไรก็ตาม มีหลายประเด็นที่กระทรวงยุติธรรมจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร็ว ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ปัญหากฎหมายที่ดีไม่สามารถออกมาบังคับใช้ได้ ๒) ปัญหากระทรวงยุติธรรมกับการเข้าถึงประชาชน ๓) ปัญหาการบริหารงานยุติธรรมที่มีหลายองค์กร ๔) การลดความเหลื่อมล้ำ การจัดตั้งกองทุนยุติธรรม ๕) ปัญหายาเสพติดและการพัฒนาพหุตินิสัย ๖) การปราบปรามทุจริต ๗) การปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการค้าและการลงทุน
	<p>๓. “ล้างบางฉ้อราษฎร์บังหลวง : ทิศทางประเทศไทยกับแนวทางการทุจริตในภาครัฐ”</p>
	<p>การทุจริตมีหลายรูปแบบ เช่น การทุจริตเชิงนโยบาย การใช้งบลงทุนในรัฐวิสาหกิจ การทุจริตโดยทั่วๆ ไป ซึ่งจากการประเมินของกองทุนระหว่างประเทศ เสียหายปีละประมาณ ๑ ล้านล้านบาท โดยมีสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางราชการเป็นไปได้ยาก ถึงแม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ให้หน่วยงานราชการต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนเข้าถึง แต่ในทางปฏิบัติมักอ้างความจำเป็นในเรื่องความมั่นคงหรือข้ออ้างอื่นๆ ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงได้ ส่งผลให้การตรวจสอบโดยภาคประชาชนไม่มีประสิทธิภาพ แนวทางใน

วันที่	หัวข้อ
	<p>การเติมเต็มช่องว่าง คือ ควรมีการทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>๒) ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ปัจจุบันการทุจริตในแวดวงข้าราชการพัฒนาจากการซื้อตำแหน่งไปสู่การขายตำแหน่ง เพื่อที่จะให้ผู้รับทำงานให้ผู้ให้ ซึ่งทำการตรวจสอบต่างๆ เป็นไปได้ยาก แนวทางการแก้ไขควรจะมีการปลูกฝังจิตสำนึกของข้าราชการให้ทำงานอย่างสุจริต และถ้าหากข้าราชการไม่ยอมต่อนักการเมืองและนักธุรกิจแล้ว การทุจริตก็เป็นไปได้ยาก อีกทั้งในแวดวงข้าราชการเองก็ควรจะมีการตรวจสอบกันเองต้องคำนึงถึงหลักการขัดกันของผลประโยชน์ การมีกฎหมายที่จะคุ้มครองแก่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องสร้างกลไกการลงโทษผู้กระทำความผิด การป้องกัน และการเฝ้าระวัง</p> <p>๓) กระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้า การที่จะสร้างให้สังคมไม่ทุจริตส่วนหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน คือ ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและทุกกรณี โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความจากระดับสูง ต้องถูกจัดการอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว ถ้าหากสามารถทำได้ประชาชนรุ่นใหม่ก็จะมีค่านิยมที่ว่าคอร์รัปชันเป็นสิ่งไม่ดี และจะไม่ปฏิบัติตาม อีกทั้งควรณรงค์ด้านคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่เยาวชนด้วย</p> <p>๔) องค์กรอิสระต้องได้รับการปรับปรุงการทำงาน ทั้งในส่วนอำนาจหน้าที่ วิธีการได้สวน รวมทั้งงบประมาณ</p> <p>๕) การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการเรื่องดุลยพินิจ ถึงแม้ปัจจุบันประเทศไทยจะมีศาลปกครอง แต่การดำเนินการตรวจสอบของศาลจะมีขึ้นหลังจากความเสียหายได้ปรากฏ ดังนั้นการแก้ปัญหาควรจะเป็นการป้องกันการใช้อดุลยพินิจไปในทางที่ไม่ชอบ โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการลดการใช้อดุลยพินิจ เช่น กรมศุลกากร นำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาประกอบกับการออกกฎเพื่อลดการใช้อดุลยพินิจ</p> <p>๖) แนวทางในการแก้ไขปัญหาทุจริตต้องคำนึงถึง ปร่าบปร่าม ป้องกัน และตรวจสอบ มีการบังคับใช้กฎหมายเท่าเทียมและอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๗) ให้หัวหน้าส่วนมีหน้าที่และรับผิดชอบในการป้องกันการทุจริตในส่วนราชการ โดยการใช้มาตรการทางวินัยอย่างจริงจัง</p>
	<p>๔. ปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “การพัฒนาพหุตินิสัยสู่การป้องกันและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด” โดย นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ (รองปลัดกระทรวงยุติธรรม)</p>
	<p>เป้าหมายที่สำคัญของงานด้านพัฒนาพหุตินิสัยในกระบวนการยุติธรรมมี ๒ ประการได้แก่ ประการแรก คือ ต้องการให้ผู้กระทำผิด สำนึกผิดและเกิดความรู้สึกต้องการรับผิดชอบต่อการกระทำที่ตนได้กระทำลงไป ประการต่อมา คือ ต้องการให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขรวมถึงบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของตน</p> <p>กระบวนการยุติธรรมด้านการพัฒนาพหุตินิสัยในปัจจุบัน มีคนเข้าสู่ระบบจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ กว่าคน แบ่งเป็น ๓ ระบบคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ระบบราชทัณฑ์ ๓๒๐,๐๐๐ คน ๒) ระบบคุมประพฤติ ๔๐๐,๐๐๐ คน ๓) ระบบสถานพินิจฯ ๒๐,๐๐๐ คน <p>การที่สังคม ออกกฎเกณฑ์หรือระเบียบต่างๆ ล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมคนในสังคม รวมถึงรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม จึงควรเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับสังคมไทย พร้อมทั้งต้องแสวงหาคำตอบว่า</p>

วันที่	หัวข้อ
	<p>๑) กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพเพียงใด</p> <p>๒) ทางเลือกใหม่ของกระบวนการยุติธรรมคืออะไร</p> <p>๓) การลงโทษโดยไม่เลือกปฏิบัติสามารถกระทำได้หรือไม่</p> <p>๔) ช่องว่างของระบบกระบวนการยุติธรรมจะได้รับการเติมเต็มได้อย่างไร</p> <p>ทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่ของเราในฐานะบุคคลที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องมาค้นหาคำตอบเพื่อเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว ว่าทำไมระบบกระบวนการยุติธรรมถึงต้องรับภาระมากขนาดนี้</p>
	<p>๕. “การลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม”</p>
	<p>ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม มีหลากหลายมิติ อาทิ ความแตกต่างในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ การเลือกปฏิบัติ การให้บริการที่ไม่มีประสิทธิภาพต่อประชาชน นอกจากนี้ ยังอาจเกิดจากกฎหมายที่สร้างความเหลื่อมล้ำในสังคม</p> <p>การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรมีการบูรณาการกันในทุกฝ่าย เช่น การสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหาร การสนับสนุนด้านนโยบายเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และการริเริ่มโครงการต่างๆ โดยสร้างเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมภาคราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกในทุกพื้นที่ที่มีส่วนร่วมและเข้าถึงการบริการด้านกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึง</p> <p>นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำดังกล่าว ต้องมองในภาพกว้างทั้งด้านการกำหนดนโยบาย รวมถึงการปรับทัศนคติและปลูกฝังแนวความคิดของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำให้แก่สังคมต่อไป</p>
<p>๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗</p>	<p>๖.ปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “เหลียวหลังแลหน้า...ปฏิรูปปัญหาความทุกข์สู่หนทางเสรีอาเซียน” โดย พลตำรวจเอก ชัชวาล สุขสมจิตร (ปลัดกระทรวงยุติธรรม)</p>
	<p>กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานดูแลกระบวนการยุติธรรมด้านคดีอาญาและด้านคดีแพ่ง ในส่วนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะมีภารกิจทั้งด้านป้องกันและปราบปราม โดยด้านป้องกัน หากทุกคนช่วยกันดูแลและไม่เปิดช่องหรือเปิดโอกาสให้กับผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร ก็จะไม่เกิดอาชญากรรม สำหรับด้านการปราบปรามนั้น หากมีการสอบสวนที่มีประสิทธิภาพและกระบวนการทางศาลที่ดี ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยและนำไปสู่การป้องกันที่ดีและมีประสิทธิภาพ ประเด็นปาฐกถาแบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ</p> <p>๑) ช่วงเหลียวหลัง เป็นการมองย้อนไปยังอดีต ซึ่งสามารถแบ่งได้ ๒ ระยะคือ</p> <p>๑.๑) ช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์บ้างแล้ว เพียงแต่ไม่ได้เป็นกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยตรง ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้แก่พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ.๒๕๓๑ กฎหมายลักษณะอาญาว่าด้วยการเอาคนลงเป็นทาส ซึ่งต่อมา พ.ศ.๒๕๔๐ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ในประเด็นการนำหญิงและเด็กไปเพื่ออนาจารหรือการหาประโยชน์ และในปีพ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ.๒๕๓๑ และประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐</p> <p>๑.๒) ช่วง พ.ศ.๒๕๔๓ - ๒๕๕๑</p> <p>ประเทศไทยมีการพัฒนาตัวบทกฎหมายและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑</p>

วันที่	หัวข้อ
	<p>๒) ช่วงปัจจุบันได้กำหนดกรอบการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ มี ๕ ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการช่วยเหลือ และด้านการประสานความร่วมมือ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ มีประเด็นสำคัญที่ต้องสื่อสาร ๓ ประเด็น คือ</p> <p>๒.๑) ความเข้าใจของสังคมไทยเกี่ยวกับมนุษย์โดยผู้บังคับใช้กฎหมายต้องมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์และค้าประเวณี การที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประเมินให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระดับ Tier ๓ นั้น แสดงถึงภาวะการค้ามนุษย์และค้าประเวณีขั้นวิกฤตในประเทศไทย แต่ก็ยังเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่เกิดความสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวมากขึ้น นำไปสู่การแก้ไขอย่างจริงจังในที่สุด</p> <p>๒.๒) กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มี ๓ กรณี ได้แก่ การนำคนไปค้าประเวณี การนำคนไปบังคับใช้แรงงาน และการนำคนไปขูดรีด โดยการค้ามนุษย์มีทั้งสมัครใจและไม่สมัครใจ แต่สำหรับในกรณีของเด็ก ไม่ว่าจะสมัครใจหรือไม่ ก็ถือเป็นการค้ามนุษย์ทั้งสิ้น</p> <p>๒.๓) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย การจัดให้ประเทศไทยอยู่ใน Tier ๓ ส่งผลกระทบต่อถึงสหภาพยุโรป ที่ต่อต้านไม่ซื้อสินค้าของไทยที่เชื่อว่ามาจากการค้าแรงงานและค้ามนุษย์ ทั้งที่ประเทศไทยได้มีการแก้ไขปัญหาโดยตลอด เช่น การจัดระเบียบแรงงานต่างชาตินที่อยู่ในประเทศไทย การลงโทษแก้ไขปัญหาระงม การแก้ไขปัญหาการขูดรีดหรือบังคับใช้แรงงาน เป็นต้น เห็นว่าควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งรายงานเสนอไปยังประเทศอเมริกาว่าใช้หลักเกณฑ์อะไรหรือเหตุผลใด จึงได้จัดลำดับประเทศไทยให้อยู่ใน Tier ๓ ทั้งที่มีการปรับปรุงกฎหมายพิเศษและพัฒนาการดำเนินคดีให้มีความชัดเจนมากกว่าหลายประเทศในอาเซียนด้วยซ้ำไป</p> <p>๓) ช่วงแลหน้า ต้องมองไปถึงทางเข้าออกของประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการค้ามนุษย์ มี ๕ ทางเข้าออก ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรน ช่องทางธรรมชาติและช่องทางตามกฎหมายศุลกากร โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องมีการทำงานเชิงบูรณาการ ทั้งต้องใช้กฎหมายเข้าเมืองอย่างเข้มข้น ต้องมีการขึ้นบัญชีดำกับผู้หลบหนีเข้าเมืองและทำการเพิกถอนทะเบียนคนเหล่านี้ มิให้เข้าเมืองได้อีก</p>
	<p>๗. “ทิศทางการประเทศไทย...TIER ๓ กับความท้าทายด้านการค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย”</p>
	<p>ปัจจุบัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ประเมินให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระดับ Tier ๓ ซึ่งแสดงถึงภาวะการค้ามนุษย์และค้าประเวณีอยู่ในขั้นวิกฤต ซึ่งกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและอาจส่งผลกระทบต่อการระงับความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ไม่ใช่การค้าและมนุษยธรรม โดยในการแก้ปัญหาเรื่องค้ามนุษย์ มีมาตรฐานขั้นต่ำในการดำเนินการ ๕ เรื่อง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การดำเนินคดี ๒) การป้องกัน ๓) การคุ้มครอง ๔) นโยบาย ๕) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน <p>ปัญหาของประเทศไทย คือ การเก็บข้อมูลและสถิติต่างๆ ในเรื่องการค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมายทำด้วยมือ ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการเก็บข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลต่างๆ กระจุกกระจายไม่เป็นระบบและไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับการ</p>

วันที่	หัวข้อ
	<p>รวบรวมสถิติคดี ทั้งในส่วนการจับกุม การสืบสวน สอบสวน การฟ้องร้อง และการพิพากษา ให้เป็นระบบ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดต่อไป</p> <p>สิ่งสำคัญในการแก้ปัญหา คือ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความสำคัญกับการขึ้นทะเบียนแรงงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยในการแก้ปัญหา ควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามา มีบทบาทหรือส่วนร่วมในการทำงานด้วย ซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาการค้ำมนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมายน้อยลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน</p>
	<p>๘. “แนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”</p>
	<p>ปัญหาเรื่องยาเสพติดในปัจจุบัน สืบเนื่องจากสังคมและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยาเสพติด บางกลุ่ม มีค่านิยมว่า ผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ทำผิดกฎหมายและควรถูกลงโทษ ซึ่งแนวทางในการแก้ไข นั้น จะต้องเปลี่ยนค่านิยมให้มีความเชื่อว่า ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยและต้องได้รับการบำบัดจนหาย โดยค่านิยมดังกล่าว จะเป็นส่วนสำคัญให้แนวคิดในการบังคับใช้พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการลดจำนวนนักโทษในเรือนจำโดยนำมาบำบัดรักษาแทนได้ แต่ปัจจุบันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีปัญหาในทางปฏิบัติหลายด้าน เช่น กระบวนการควบคุมตัวเพื่อตรวจพิสูจน์สารเสพติดใช้ระยะเวลาานาน อีกทั้งปัจจุบันยังไม่มีสถานที่ในการตรวจที่เป็นลักษณะเฉพาะ จึงต้องใช้เรือนจำเป็นที่ดำเนินการ ส่งผลให้การแก้ปัญหายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร</p> <p>แนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย จึงควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่อย่างไร ในการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา โดยแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกัน และให้ภาคเอกชนรวมทั้งชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันยาเสพติดถือเป็นที่มาของอาชญากรรมระหว่างประเทศ รูปแบบหนึ่ง โดยสหประชาชาติก็ได้มีกฎหมายการบังคับใช้หลายฉบับ ประเทศไทยจึงควรนำแนวทางต่างๆ มาปรับใช้ รวมทั้งตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดฟื้นฟูให้ครอบคลุมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล</p>